POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIĘCIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKI
KIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć: **PRAWO MEDYCZNE I MEDYCYNA SĄDOWA**									
1. Kod zajęć: L_V-10_72		**2. Liczba punktów ECTS: 3**							
3. Kierunek:	**Lekarski**	**6. Liczba godzin:**	**ogółem**	**wykłady**	**e-learning**	**ćwiczenia**	**konwersatoria**	**Praktyczne nauczanie kliniczne**	**Praktyki zawodowe**
4. Rok studiów	**V**	**7. Zajęcia stacjonarne:**	**45**	**15**		**10**	**20**		
5. Semestr:	**X**	**8. Poziom studiów:**	**JEDNOLITE MAGISTERSKIEJ**						
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia: dr n. med. Janusz Kołowski, mgr Jolanta Jakubowska									
9. Forma zaliczenia:	**Egzamin**	**10. Język wykładowy:**	polski						

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia (intencje wykładowcy):	
C1.	Zapoznanie się z podstawami tanatologii sądowo-lekarskiej (rodzaje i przyczyny śmierci, patomechanizm śmierci, samoistne przeobrażenia utrwalające zwłoki, gnicie zwłok, zeszkieletowanie).
C2.	Zapoznanie się z techniką sekcyjną i sądowo-lekarskimi sekcjami zwłok.
C3.	Zapoznanie się z problematyką toksykologii sądowo-lekarskiej, w tym środkami odurzającymi i używkami oraz genetyką sądową.
C4.	Zapoznanie się z rodzajami badań sądowo-lekarskich osób żywych oraz zasadami sporządzania dokumentacji z tych badań.
C5.	Zapoznanie się z orzecznictwem sądowo-lekarskim w procesie karnym i cywilnym.

C6.	Zapoznanie się z zagadnieniami dotyczącymi traumatologii sądowo-lekarskiej, tj. rodzajami obrażeń, mechanizmami ich powstawania, rodzajami narzędzi, rekonstrukcjami wypadków drogowych i innych zdarzeń losowych ze skutkiem śmiertelnym lub z obrażeniami ciała.
C7.	Przekazanie wiedzy z zakresu obowiązującego polskiego prawa medycznego.
C8.	Omówienie prawa do udzielania świadczeń zdrowotnych.
C9.	Omówienie odpowiedzialności prawnej w ochronie zdrowia.

2. Wymagania wstępne:
Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patofizjologii.

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:

W zakresie wiedzy

Symbol efektu uczenia się	**Symbol przedmiotowego efektu kształcenia**	**Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się** ***(Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:)***	**Sposób weryfikacji efektu**	**Symbol postawionego celu/ów**
G.W5.	**L_72-III_G.W5.**	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz istotne na gruncie działalności leczniczej regulacje prawne z zakresu prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;	Zaliczenie w formie pisemnej	C7, C8, C9
G.W6.	**L_72-III_G.W6.**	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych, zasady funkcjonowania narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);	Zaliczenie w formie pisemnej	C7, C8, C9
G.W7.	**L_69-III_G.W7.**	Zna i rozumie obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu pacjenta;	Sprawdzian wiedzy w formie egzaminu pisemnego	C7, C8, C9
G.W8.	**L_72-III_G.W8.**	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi;		C7, C8, C9
G.W9.	**L_72-III_G.W9.**	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, opieki paliatywnej, uporczywej terapii, chorób psychicznych, chorób zakaźnych;		C7, C8, C9
G.W10.	**L_72-III_G.W10.**	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące obowiązków lekarza w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie;;		C7, C8, C9

G.W11.	**L_72-III_G.W11.**	Zna i rozumie podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego, w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku;		C7, C8, C9
G.W12.	**L_72-III_G.W12.**	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza, zasady prowadzenia, przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym e-dokumentacji, oraz ochrony danych osobowych;		C7, C8, C9
G.W13.	**L_72-III_G.W13.**	Zna i rozumie pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem;		C1
G.W14.	**L_72-III_G.W14.**	Zna i rozumie podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok;		C7, C8, C9
G.W15.	**L_72-III_G.W15.**	Zna i rozumie zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego;		C1, C2, C6
G.W16.	**L_72-III_G.W16.**	Zna i rozumie zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego;		C4, C5
G.W17.	**L_72-III_G.W17.**	Zna i rozumie zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;		C4, C5
G.W18.	**L_72-III_G.W18.**	Zna i rozumie pojęcie i typologię zdarzeń niepożądanych, w tym błędów medycznych i zdarzeń medycznych, ich najczęstsze przyczyny, skutki, zasady zapobiegania oraz opiniowania w takich przypadkach;		C2, C3, C4, C5
G.W.19.	**L_72-III_G.W19.**	Zna i rozumie zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych;	Sprawdzian wiedzy w formie egzaminu pisemnego	C4, C5
G.W20.	**L_72-III_G.W20.**	Zna i rozumie regulacje prawne w zakresie przekazywania informacji dotyczących zdrowia pacjenta życia i po jego śmierci, uwzględniające zakres informacji, krąg osób uprawnionych do uzyskania informacji i zasady ich przekazywania innym osobom, a także ograniczenia zakresu przekazywanych informacji;		C7, C8, C9
W zakresie umiejętności				

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
G.U5.	**L_72-III_G.U5.**	Potrafi wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń zdrowotnych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;	Dyskusja, obserwacja	C7, C8, C9
G.U6.	**L_72-III_G.U6.**	Potrafi wystawiać zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie, sporządzać opinie dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);;	Dyskusja, obserwacja,	C1, C4, C5
G.U7.	**L_72-III_G.U7.**	Potrafi rozpoznać podczas badania pacjenta zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie;		C4, C5
G.U9.	**L_72-III_G.U8.**	Potrafi. pobrać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczyć materiał do badań hemogenetycznych;		C3, C4
W zakresie kompetencji społecznych				
Symbol efektu uczenia się	**Symbol przedmiotowego efektu kształcenia**	**Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się**	**Sposób weryfikacji efektu**	**Symbol postawionego celu/ów**
K.3.	**L_72-III_K.3.**	Jest gotów do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9
K.5.	**L_72-III_K.5.**	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		

4. Treści programowe:		
Symbol treści programowych	**Treści programowe**	**Odniesienie do efektów uczenia się**
WYKŁADY		
T1	Medycyna sądowa jako nauka interdyscyplinarna.	
T2	Tanatologia sądowo-lekarska. Sądowo-lekarska sekcja zwłok ludzkich.	

T3	Traumatologia sądowo-lekarska. Uszkodzenia ciała spowodowane działaniem czynnika mechanicznego.	GW. 5, G.W.6; G.W7., G.W. 8, G.W. 9; G.W.10; G.W11., G.W12., G.W13., G.W14., G.W15., G.W16.,G.W17., G.W.18; G.W. 19; G.W. 20; G.U.5; G.U6., G.U7., G.U.9; K.3., K.5.
T4	Uduszenie gwałtowne.	
T5	Śmierć gwałtowna.	
T6	Działanie prądu, wysokiej, niskiej temperatury, energii promienistej.	
T7	Podział rodzajów śmierci.	
T8	Pojęcie śmierci. Okoliczności śmierci.	
T9	Opiniowanie w sprawach cywilno-odszkodowawczych.	
T10	Dochodzenie spornego ojcostwa.	
T11	Wymogi formalne stawiane dokumentacji medycznej.	
T12	Orzecznictwo sądowo-lekarskie w sprawach karnych i cywilnych.	
T13	Dziecko jako ofiara przestępstw.	
T14	Ustawa o ochronie zdrowia.	G.W5., G.W6.,G.W. 7; G.W8., G.W.10, G.W11., G.U5., G.U.6; G.U.7; K.5.
T15	Prawa pacjenta.	
T16	Prawa i obowiązki personelu medycznego.	
T17	Uprawnienie do świadczeń zdrowotnych.	
T18	Tajemnica lekarska.	
T19	Prawo pracy – podstawy wykonywania zawodu lekarza.	
T20	Eksperyment medyczny w ujęciu prawnym.	
T21	Przestrzeganie Praw Człowieka – omówienie Protokołu Stambulskiego	
ĆWICZENIA		
T22	Zwłoki nieznane; rozkawałkowanie zwłok. Identyfikacja szczątków ludzkich.	GW.5, G.W.6; G.W7., G.W. 8, G.W. 9; G.W.10; G.W11., G.W12., G.W13., G.W14., G.W15., G.W16.,G.W17., G.W.18; G.W. 19; G.W. 20; G.U.5; G.U6., G.U7., G.U.9; K.3., K.5.
T23	Określenie czasu śmierci.	
T24	Sądowo-lekarskie oględziny zwłok.	
T25	Obrażenia ciała i śmierć wskutek urazu mechanicznego.	
T26	Rażenie prądem elektrycznym lub piorunem.	
T26	Metody zabezpieczania i badania śladów biologicznych.	
T27	Interpretacja wyników w badaniu śladów biologicznych.	
T28	Analiza pojęć: trucizna, substancja szkodliwa, ksenobioty, zatrucie, toksyczność, rodzaje zatruć	
T29	Sposób pobierania i zabezpieczania oraz przesyłania materiału biologicznego oraz dowodów rzeczowych do badań toksykologiczno-sądowych.	
T30	Toksykologia związków organicznych nieorganicznych.	
T31	Badania antropologiczne szkieletu.	
T32	Zasady ustalania tożsamości zwłok i szczątków ludzkich.	
T33	Badania radiologiczne i genetyczne.	
T34	Ustalanie tożsamości osób żywych.	
KONWERSATORIA		
T35	Prawo farmaceutyczne.	GW.5, G.W.6; G.W7., G.W. 8, G.W. 9; G.W.10; G.W11., G.W12., G.W13., G.W14., G.W15., G.W16.,G.W17.,
T36	Regulacje prawne dotyczące eksperymentu.	
T37	Regulacje prawne dotyczące transplantologii.	
T38	Regulacje prawne dotyczące sztucznej prokreacji i przerywania ciąży.	
T39	Regulacje prawne dotyczące leczenia psychiatrycznego.	
T40	Regulacje prawne dotyczące zabiegów estetycznych.	

T41	Regulacje prawne dotyczące opieki paliatywnej.	G.W.18; G.W. 19; G.W. 20; G.U.5; G.U6., G.U7., G.U.9; K.3., K.5.

5.Warunki zaliczenia:
(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:

Zaliczenie zajęć wykładowych:
- (D)(P) egzamin pisemny - 60% - ocena dostateczna

P – PODSUMOWUJĄCE – test końcowy.
Egzamin w formie testu pisemnego: do zaliczenia wymagane 60% poprawnych odpowiedzi.

Egzamin: test zwierający 60 pytań zamkniętych zawierające wszystkie elementy realizowanego przedmiotu (P)
By podejść do zaliczenia końcowego z przedmiotu, warunkiem jest pozytywne zaliczenie poszczególnych części przedmiotu oraz obecność na zajęciach.

Progi procentowe:
93%-100% bardzo dobry - 5,0
84%-92% ponad dobry - 4,5
76%-83% dobry - 4,0
68%-75% dość dobry - 3,5
60%-67% dostateczny - 3,0
poniżej 60% niedostateczny - 2,0

Zaliczenie ćwiczeń:
- obecność na zajęciach
- aktywność
- praca w grupie w ramach studium przypadku
- przygotowanie do zajęć
- uczestnictwo w dyskusji.

6. Metody prowadzenia zajęć:

Wykłady, ćwiczenia na salach dydaktycznych z wykorzystaniem preparatów, częściowo realizowane w prosektorium.

7. Literatura ***(podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)***

Literatura obowiązkowa:	Literatura zalecana:
Teresiński G., *Medycyna sądowa tom 1 – 3*, PZWL, Warszawa 2021.	
Fiutka A., *Prawo w medycynie*, C.H. Beck, Warszawa 2021.	
Zajdel-Całkowska J., *Prawo medyczne*, PZWL, Warszawa 2019.	

8. Kalkulacja ECTS – proponowana: ***(na podstawie poniższego przykładu)***	
Forma aktywności/obciążenie studenta	**Godziny na realizację**
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	45
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW **ECTS** DLA ZAJĘĆ	3

Niniejszy dokument jest własnością PAM NS im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).